

Höstens vemod

Nu är det höst. Solen har ännu inte visat sig. Dimman sveper genom skogen ner mot ån och följer sakta det strömmande vattnet. På den öppna marken norrut ligger dimman tät. Sälgens löv är gulgröna och rönnens är djupt röda. Häggens löv dalar sakta ner mot

marken. Klockan är strax efter sex på morgonen och temperaturen är ett par plusgrader. Ett vinddrag får dimman att lätta. Nu ser jag några av gårdarna i min del av byn. Det känns att hösten har kommit nu när nattens dimmor lyft.

Naturens tystnad ökar. Fåglarna som varit mitt sällskap i månader har försvunnit. Jag hör tranorna säger adjö ordentligt och tittar upp. Högt däruppe cirklar en flock ljudligt trumpetande. Fler tranor ansluter sig och efter en stund vänder de mot söder och försvinner i en perfekt formation. Det blir tyst. Ett enstaka meståg kommer förbi ett par gånger om dagen och sångsvanarna som övernattar i ån hälsar mig varje morgon. Eller som Britt Lindeborg skrev och Gunnar Wiklund sjöng för många år sedan. "Nu sommarens alla fåglar mot söderns nejder sträckt och världen blir till frost och is för vinterns andedräkt." Men hackspetten är naturligtvis kvar.

Blåsten. Jag höll på att hugga ved när blåsten kom. Löven föll som om en snöstorm drog genom skogen. Stora drivor på gården av löv i en mängd nyanser. Sikten genom skogen ökar. Jag är inte längre omgiven av tät skyddande skog. Det blir siktgator likt rågångar genom skogen. På kvällarna ser jag bilarnas lyktor när de passerar förbi på byvägen.

Det blir det kallare. Kylan och blåsten stjälar min värme från vedspisen. Eftersom jag inte satt in innerfönstren ännu kyls stugan snabbt ur under nätterna. På de gamla spröjsade fönstrens glasytor bildas frusna rosor. Ängarna som omger gården, där styvmorsviolen blommade för några veckor sedan, blir ett fruset vinterland. Mina vackra sommarängar finns inte mer.

Snön kommer. Från tidigare år när jag stannat kvar här för att invänta vintern minns jag att den första snön kommer tyst och lägger sig sakta. Hela skogen håller andan några minuter, sedan kommer några snöflingor försiktigt dalande ner. Försiktigt som för att inte skämma mig som står där och tittar uppåt. De första flingorna smälter snart bort men några dagar

senare har det blivit kallare och en morgon täcker snön marken. Och mitt sommarland har blivit ett land av snö och is.

Höstens vemod är rubriken. Men vemodet är inte hösten i sig, inte heller att jag ska på vinterförvaring på annan ort under senhösten och vintern. En ort där vintern består av regn ena dagen och snö nästa. Blött, disigt och varken ljust eller mörkt och fullt av civilisationens oljud. Men också mer gemenskap med familjen och vänner och annat som förgyller livet. Vemodet kommer sig av att jag ska lämna det lilla röda torpets omgivningarna och den här fina hösten. Hösten är min årstid. Det är då mina sinnen jobbar på övertid. Tystnaden och stjärnklara nätter står högt på trivsellistan. En vandring på en skogsstig i fullmånens sken är oslagbart. Men även några timmars vandring genom skogen på andra sidan ån med termos och mackor i ryggsäcken. Rast vid en myrkanter eller på en klippa med utsikt. Jag vill njuta av höstskogen ordentligt utan att ta hänsyn till tid och hunger. Snedljuset som strilar genom trädens färgade löv ger en helt annan bild av landskapet än andra årstider. Hela dagarna är som soluppgångar. Skogen doftar friskt och luften är hög. Lätt att andas. Jag njuter obegränsat.

Men det är mycket ångest med att åka härifrån. Jag vet att jag ska åka söderut innan vintern kommer. Men jag vet inte när och jag har svårt att bestämma mig. Jag drar ut på beslutet i det längsta för jag vet att det får ångestfyllda konsekvenser. Först brukar jag bestämma mig för vilken månad. Sedan, efter ett tag, vilken vecka, eller vilka veckor jag funderade på. Till slut, efter påtryckning hemifrån, har jag bestämt ett datum när färden går söderut.

Under de månader jag har vistats här har en del saker ställts fram på gården för att det ska vara lättillgängligt och bekvämt. Utemöbler är placerade på lämpliga ställen med hänsyn till sol, blåst och utsikt. För mina kontemplativa stunder har jag en stol vid ett litet bord på en kulle med fin utsikt ner över ån. Skottkärran är bra att ha framme för rätt vad det är ska det flyttas ved, jord eller annat. Och nästa dag ska en del av det jag flyttade igår flyttas tillbaka. Vattenkannan, verktyg, brädbitar, en stock, räfsan, huggkubben, sågbocken och så vidare. Mycket finns framme på gården. Om jag ställde undan allt det där på samma gång skulle det bli tomt på gården. Tomt, ödsligt och vemodigt. Jag har ju vant mig med att se allt det där under en lång tid och skulle det plötsligt inte finnas där... En hemsk tanke.

Vemodet späds på. Tankarna rör sig till den tid då jag inte längre kan, av olika skäl, åka tillbaks hit. Nej då. Jag måste få vänja mig med att det plockas undan saker från gården i lugn takt. Jag plockar alltså undan en sak i taget med några dagars mellanrum för att upplevelsen inte ska bli för omskakande. Stolen och det lilla bordet på kullen spar jag till sist. Det är där jag trivs och det är där jag sitter med kaffekoppen och delar ut lite fågelfrö till mina bevingade vänner varje morgon. När hela gården är tömd och allt inplockat, upphängt, övertäkt och nedgrävt är det dags för mig att fara. Upplevelsen blir mindre omskakande på så sätt.

Nu har jag hämtat hem brevlådan uppe hos grannen. Posten vill att den ska stå där. Jag har dragit ner soptunnan till sin vinterplats och lagt en sten på locket. Hela vattensystemet i stugan och ladan är tömt. Elen är avstängd och dörrar och fönster är stängda och låsta. Bilen är packad med bär och potatis.

Stående mitt på gården tittar jag mig omkring för att se om något är glömt. I södra delen av gården ser jag ladan och ladugården som bägge är försiktigt renoverade. Det hänger en kätting på ladudörren och dörrarna till utedasset och ladugården är stängda. Vrider jag mig österut kan jag se att dörren till torpet stängd. Lägga ett skydd över skorstenen behöver jag inte längre göra sedan vi har en permanent huv till skydd för snö och regn. Skönt att slippa klättra upp på taket. Det kan vara halt av is och snö. Vid södra gaveln på stugan skymtar potatislandet rensat och krattat och väntar på nästa års sättpotatis. Bakom potatislandet sluttar marken ner mot ån och bortom reser sig berget. Tallarna högt upp på berget reser sig mot den klarblå himlen. Mot norr skymtar grannens öppna mark genom de avlövade träden. Mot väster står några täta granar och därbakom den gallrade skogen ner mot byvägen. Jag konstaterar att allt är som det ska när jag nu lämnar torpet för året. Det kan hända att jag återvänder hit i vinter för några dagar men det är inget jag planerat. Efter ett djupt andetag sätter jag mig i bilen och rullar sakta förbi den yviga granen, jag ser den lilla röda stugan och den avlövade häggen sakta försvinna genom backspegeln. Bilen rullar långsamt på de hjulspår som vi kallar vår väg, genom skogen fram till byvägen. Jag svänger upp på vägen mot söder. Innan jag kommer fram till den större landsvägen är jag tvungen att stanna och torka av de immiga glasögonen. Efter några mil i bilen längtar jag tillbaka. Jag vet också att det tar längre tid att vänja mig vid tillvaron på min vinterförvaringsort än att vänja mig med tillvaron på torpet. Kan det bero på att livet är enklare och kravlöst på något sätt här i skogsgläntan. Förhoppningsvis kommer tiden då jag får återvända. Men det känns långt till nästa vår.